

Гавриш О. В.
НТУ «ХП»

ЛЮБОТИНСЬКА РЕСПУБЛІКА ПІД ЧАС ПЕРШОЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Методи врегулювання політичних питань, проблем влади з населенням, загроз територіальної цілісності країни, політичне та правове становище невизнаних державних утворень є актуальними для країн, які зіткнулися з даними проблемами (зокрема до яких належить і Україна). В роботі було використано доробок Стрільця В. В. «Люботинська республіка: Призабута сторінка нашої історії», «Люботин: Історико-краєзнавчий нарис», а також матеріали Люботинського краєзнавчого музею. Інтернет-ресурси на дану тему майже відсутні, в наявності лише невеличка стаття у Вікіпедії. Низку нових і маловідомих фактів було почерпнуто автором зі спогадів очевидців.

20 грудня 1905 р. о 16:45 на телеграфний апарат станції прийшла телеграма з Воронежа: «Конференція депутатів 29 залізниць постановила оголосити всеросійський страйк з 12:00 ночі на 21 грудня», що і стало певною передумовою подальших подій. Станція повністю перейшла під контроль, «Тимчасового союзного управління залізницею». Його очолив Константин Кирста. Заступником став студент Авраам Фінкельштейн. З 23 по 26 грудня відбувалися масові мітинги, були роззброєні жандарми, поліцейські, стражники, урядники і пристави. Проте, невдовзі, солдатами 201 Лебединського

полку був захоплений Константин Кирста. 26 грудня 1905 р. повсталі оголосили про створення Люботинської республіки. На чолі повстання став Авраам Фінкельштейн. Знову були арештовані жандарми. Наступного дня відбувся суд, на якому прийнято смертний вирок. Дане рішення однозначно не можна сприймати як необхідні міри протестуючих проти супротиву офіційної влади, адже заарештовані не чинили жодного опору. Цей вирок підлягає засудженню.

Влада, яка спочатку вичікувала, перейшла до рішучих дій. Тому з Харкова вийшов загін у складі семи рот солдатів, дві сотні козаків і одна гармата. Увечері 30 грудня 1905 р. війська оточили станцію, а в 5:00 вечора почався обстріл. Всього було зроблено 12 пострілів. У результаті пожежі, що почалася, згоріло 30 товарних вагонів. В результаті цих дій, повстання було придушено. У вересні 1906 року слідство у справі «Про скопище залізничних службовців на станції Люботин Харківсько-Миколаївської залізниці» було передано в суд, а 5 січня 1907 р. оголошено вирок: Костянтину Кирсті – два роки позбавлення волі, шість осіб засуджено на рік, сорок вісім осіб визнані невинними. Цікаво, що прізвище Фінкельштейн у справі не значилося.

Таким чином, в результаті повстання не досягло своєї кінцевої мети – створення Люботинської республіки, проте воно стало прикладом продовження боротьби з самодержавством, демонстрацією непокори та прагненням на самовизначення окремих територій Російської імперії.